

Fosfaatrechten, waar blijven ze?

JAN VAN LIERE

Wanneer komt staatssecretaris Martijn van Dam (EZ) met zijn voorstel voor fosfaatrechten in de melkveehouderij? Half februari was beloofd, maar dat lukte niet. Wat is er aan de hand?

ANALYSE

Op 2 juli 2015 deed toenmalig staatssecretaris Sharon Dijksma de onherroepelijke aankondiging: er komt een stelsel van fosfaatrechten voor de Nederlandse melkveehouderij. 'Ik zal een voorstel tot wijziging van de Meststoffenwet, waarmee het nieuwe instrumentarium kracht van wet kan krijgen, zo snel als mogelijk in procedure brengen',

schreef ze aan de Tweede Kamer.

Het is nu ruim zeven maanden later. De Kamer, maar vooral de melkveehouders, wachten nog steeds op het voorstel. De spanning loopt op. Steeds vaker klinkt de vraag: waar gaat het naartoe en waarom moet het zo lang duren?

Voor het antwoord op de eerste vraag is het goed nog eens na te lezen wat Dijksma in juli schreef. Ze maakte duidelijk dat het enige doel van het nieuwe stelsel is om te sturen op de productie van fosfaat, zodat de melkveehouderij binnen het sectorplafond van 84,9 miljoen kilo blijft. Niet meer en niet minder.

Voor een verantwoorde afzet van het fosfaatoverschot op bedrijfsniveau is er het in 2015 van kracht geworden stelsel verantwoorde

groei melkveehouderij en het stelsel grondgebonden groei melkveehouderij. Die stelsels hebben een ander doel en aangrijpingspunt; ze zullen naast het nieuwe stelsel bestaan.

De grote uitdaging is nu om het sturen van de fosfaatproductie zo in te vullen dat de sector als geheel werkelijk onder het plafond blijft, dat zoveel mogelijk recht gedaan wordt aan de situatie van individuele bedrijven en dat het kabinet kan rekenen op politiek draagvlak.

Dat blijkt een uiterst complexe operatie. Van Dam is er veel aan gelegen om de steun van het bedrijfsleven te houden, maar hij eist wel duidelijke en effectieve maatregelen. Het voorstel moet in elk geval kunnen rekenen op instemming van coalitiepartners

PvdA en VVD, partijen met verschillende opvattingen over de omgang met de veehouderij, en die zich voorbereiden op Tweede Kamerverkiezingen. Ook moeten de te nemen maatregelen juridisch geborgd zijn.

In dat wespennest is de PvdA-politicus aan het werk. Opmerkelijk is dat over de onderhandelingen amper wat naar buiten komt. Dat geeft Van Dam de mogelijkheid om zijn werk grondig te doen en zo nodig extra rondes in te bouwen.

Het is dus niet onlogisch dat het uitwerken van een stelsel van fosfaatrechten meer tijd kost dan voorzien. Voor melkveeouders die snel duidelijkheid willen, is dat misschien frustrerend. Maar de kans dat er een acceptabel voorstel komt, wordt er wel door vergroot.

'Extra eisen ritueel slachten onwenselijk'

PIETER STOKKERMANS

LTO-vakgroep Schapenhouderij kan zich niet vinden in de extra eisen die staatssecretaris Martijn van Dam (EZ) deze week aankondigde rond het ritueel slachten. 'Het is niet goed voor het dierenwelzijn en de werkgelegenheid', stelt vakgroepvoorzitter Jeljer Wynia.

Volgens de aangescherpte regels mag enkel nog ritueel worden geslacht voor in Nederland aanwezige religieuze gemeenschappen. Ook wordt de manier van slachten in regels vastgelegd en houdt de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) permanent toezicht.

Verder neemt Van Dam maatregelen om het dierenwelzijn te verbeteren. Zo komen er nieuwe indi-

catoren die het bewustzijnsverlies van de dieren vaststellen, zoals de ooglidreflex. Dieren die na veertig seconden het bewustzijn nog niet hebben verloren, worden alsnog bedwelmd.

Daarnaast moet religieus

geslacht vee apart worden afgezet, zodat regelmatig vlees enkel afkomstig is van bedwelmd geslachte dieren.

Wynia is afwachtend over de scherpere regels. 'Deze maatregelen schieten hun doel voorbij. Ze vernietigen werkgelegenheid.'

Vraag naar ritueel geslacht vlees is er, zegt de vakgroepvoorzitter. 'Zolang die vraag er is, wordt het probleem niet opgelost. Met de maatregelen wordt het verplaatsen van levende dieren naar het buitenland in de hand gewerkt. Het is maar de vraag of de dieren daar zo goed worden behandeld.'

ILLEGALE CIRCUIT

Datzelfde geldt voor dieren die in het illegale circuit terechtkomen. 'De maatregelen vergroten de kans daarop. Daarom ben ik er voorstander van dat het slachten van schapen centraal en op professionele wijze gebeurt. Het zou beter zijn dat we het slachten van schapen Europees regelen, waarbij de behoefte vanuit Nederland gedekt blijft.'

advertentie

Het energiecollectief voor de agro-sector!

Tel. 088 - 888 67 89 www.lto-energie.nl/collectief

Commissie ontbeert sector

Een commissie onder leiding van oud-politicus Ed Nijpels gaat het kabinet adviseren over de toekomst van de veehouderij. Staatssecretaris Martijn van Dam (EZ) vindt dat de verduurzaming van de Nederlandse veehouderij versneld moet worden. Hij vraagt 'commissie Nijpels' daarvoor voorzetten te geven. Naast Nijpels maken Joszi Smeets (Youth Food Movement), Martin Scholten (Animal Sciences Group), Felix Rottenberg (oud PvdA-voorman), Ruud Huirne (Rabobank) en Hans Hoogeveen (EZ) deel uit van de commissie. LTO vindt het instellen van de commissie overbodig. 'Het is de zoveelste commissie. Ik vraag me echt af wat dit kan toevoegen aan alle initiatieven die in de markt worden genomen', zegt voorzitter Albert Jan Maat. Hij hekelt het feit dat er geen enkele vertegenwoordiger van de veehouders in de commissie zit.

Koe mag ligbox delen

In een ligboxenstal mag een ligbox met meerdere koeien worden gedeeld. Dat stelde het College van Beroep voor het bedrijfsleven donderdag. Staatssecretaris Martijn van Dam (EZ) eiste van een melkveehouder die in zijn ogen kampte met overbezetting, dat voor iedere koe één ligplaats beschikbaar moest zijn. Dit zou nodig zijn, omdat de koe hiermee haar natuurlijke gedrag kan uiten. Volgens het college wist de staatssecretaris deze eis onvoldoende te onderbouwen.

Vega niet altijd gezonder

Vleesvervangers zijn niet automatisch gezonder dan een stuk vlees, schrijft wetenschapsmagazine Eos. De vervangproducten, zoals groenteburgers, bevatten soms veel zout en vet. Uit een test van 240 vleesvervangers was de helft vetter dan de wenselijke norm van 10 gram per 100 gram. Maar vier producten bleven onder de maximale natriumnorm van 100 milligram per 100 gram die voor vers vlees geldt.